

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

5 An per Eucharistiam remittatur tota pœna peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

biliter colligitur, cum Christus secundum se sit effi-
cax ad remittendum peccatum, etiam in hoc sacra-
mento habere eandem efficaciam, si ex parte suscipien-
tis non sit impedimentum; cuiusmodi nullum est
in eo, qui absq[ue] conscientia, & cum derelictione pec-
cati, reuerenter communicat.

ARTICVLVS V.

Utrum per hoc sacramentum remittantur peccata
venialia.

*Inf. q. 87. ar.
5. cor. 5. d.
12. q. 2. ar. 1. q.
2. cor. 6. ar. 2.
q. 1. per totu[m]
Tract. 26. in
Ioan. 2. med.
10. 9. Et re-
fertur de
Consec. d. 1. c.
Hoc sacra-
mentum.
1. 2. q. 88. art.
1. & 2.*

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod per hoc sacra-
mentum non remittantur peccata venialia. Hoc enim
sacramentum, vt Augustinus dicit super Ioan. est sacramentum
charitatis. Sed venialia peccata non contrariantur charitati:
vt in secunda parte habitum est. Cum ergo contrarium tol-
latur per suum contrarium, videtur, quod peccata venialia per
hoc sacramentum non remittantur.

2. Præterea, Si peccata venialia per hoc sacramentum remittuntur, quæ ratione remittitur vnum, remittuntur & omnia. Sed non videtur, quod omnia remittantur, quia sic frequenter aliquis esset absq[ue] omni peccato veniali, contra id quod dicitur 1. Ioan. 1. Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus. Non ergo per hoc sacramentum remittitur aliquod peccatum veniale.

*Tract. 26. in
Ioan. parum
2. med. 10. 9.*

3. Præterea, Contraria mutuo se expellunt. Sed peccata venialia non prohibent à perceptione huius sacramenti, dicitur enim Ioan. parum 2. med. 10. 9. manna in deserto, & mortui sunt: Innocentiam, inquit, ad altare apportate, peccata, etsi sint quotidiana, non sint mortifera. Ergo neq[ue] peccata venialia per hoc sacramentum tolluntur.

*In libro 4. de
sacro myste-
rio altaris c.
44. ante m. e.*

Sed contra est, quod Innocentius III. dicit, quod hoc sacramentum venialia delet, & cauet mortalia.

Respondendo dicendum, quod in hoc sacramento duo possunt considerari; scilicet, ipsum sacramentum, & res sacramenti. Et ex vtroq[ue] apparet, quod hoc sacramentum habet virtutem ad remissionem venialium peccatorum. Nam hoc sacramentum sumitur sub specie cibi nutrientis. Nutritum autem cibi est necessarium corpori ad restaurandum id, quod quotidie deperditur per actionem caloris naturalis. Spiritu aliter autem quotidie aliquid in nobis deperditur ex calore concupiscentie per peccata venialia, que diminuunt feruorem charitatis, vt 2. 2. q. 24. ar. in secunda parte habitum est. Et ideo competit huic sacramento, vt remittat peccata venialia. Vnde & Ambrosius dicit in libro de sacramentis, quod est panis quotidianus sumitur in remedium quotidiane infirmitatis. Res autem huius sacramenti est charitas, non solum quantum ad habitum, sed etiam quantum ad actum, qui excitatur in hoc sacramento per quod venialia soluantur. Vnde manifestum est, quod virtus huius sacramenti remittuntur peccata venialia.

*2. 2. q. 24. ar.
10. Lib. 5. c. 4.
à med. 10. 4.*

Ad primum ergo dicendum, quod peccata venialia, etsi non contrariantur charitati: quantum ad habitum, contrariantur tamen ei, quantum ad fauorem actus, qui excitatur per hoc sacramentum, ratione cuius peccata venialia tolluntur.

Ad secundum dicendum, quod illud verbum non est intelligendum, quin aliqua hora possit homo esse absq[ue] omni reatu peccati venialis, sed quia vitam istam Sancti non ducunt sine peccatis venialibus.

Ad tertium dicendum, quod maior est virtus charitatis, cuius est hoc sacramentum, quam venialium peccatorum. Nam charitas tollit per suum actum peccata venialia, que tamen non possunt totaliter impedire actum charitatis. Et eadem ratio est de hoc sacramento.

COMMENTARIVS.

Afirmat D. Tho. Eucharistiam remittere venialia peccata, & assignans duplicem rationem huius veritatis, duplicem modum insinuat, quo fieri potest hic effectus. Vnus est, immediate conferendo ex opere operato remissionem peccati venialis, absq[ue]

que mutatione actualis dispositionis in homine existentis, sicut articulo precedente dicebamus, interdum remitti peccatum mortale per hoc sacramentum. Secundus modus esse potest mediatus, nimirum, si ratione sacramenti fiat actualis immutatio in homine, qua perficiatur talis actus charitatis, quo expellantur venialia peccata, D. Thom. ergo vtrumq[ue] modum docere videtur. Et primum probat in primaratione ex ipso signo sensibili talis sacramenti, quod in cibo & potu cõferitur: nam proprium est cibi instaurare, quod per actionem caloris deperditur: per calorem autem fomitis quodammodo immutatur virtus charitatis, non in se ipso, sed propter adiuncta impedimenta venialium peccatorum: hæc ergo tolluntur virtute huius spiritualis cibi & potus. Secundum autem modum probat secunda ratione: quia hoc sacramentum habet ex se vim excitandi actuali feruorem charitatis; & ideo hoc etiam modo potest tollere venialia peccata. Et iuxta hæc facili est solutio ad 1. vbi D. Tho. ait peccata venialia impedire feruorem charitatis, qui excitatur per hoc sacramentum; & ideo per illud tolluntur: hæc enim verba possunt ad vtrumq[ue] dictum sensum accommodari; scilicet, quod hoc sacramentum tollit peccatum veniale, excitando feruentem actum charitatis illi repugnante, vel è contrario, quod remittit peccata venialia, vt ipsa charitas expedita sit ad feruenter operandum. Vnde falso aliqui tribuunt D. Thom. quod aliter per hoc sacramentum non remittit peccatum veniale, nisi mediante actu charitatis formaliter illi repugnante; hoc enim D. Tho. nunquam dixit, neq[ue] verum est, vt in disputatione sequente ostenditur.

In solutione ad secundum Diuus I. Thomas indicat, Ex parte per hoc sacramentum non remitti aliquod peccatum veniale, quin remittantur omnia: hoc etiam in argumento fumpserat; & id tacite concedit: nam propterea respondet, posse hominem aliqua hora esse sine villo peccato veniali, quamuis non possit totam vitam sine venialibus peccatis transigere. Sed non est hoc intelligendum vniuersaliter, sed permittit tantum: itaque potest hoc sacramentum remittere omnia venialia, & hoc intendit D. Tho. in responsione sua, non est tamen necessarium, quandocumque aliqua remittit, remittat omnia: quia potest homo obicem ponere quorundam remissioni, & non aliorum, vt latius in materia de Penitentia dictum fuit.

ARTICVLVS V.

Utrum per hoc sacramentum tota pena peccati remittatur.

AD quintum sic proceditur. Videtur, quod per hoc sacramentum tota pena peccati remittatur. Homo enim per hoc sacramentum suscipit in se effectum passionis Christi, vt dictum est sicur & per baptismum. Sed per baptismum percipit homo remissionem omnis pene, virtute passionis Christi, qua sufficienter satisfecit pro omnibus peccatis, vt ex supra dictis patet. Ergo videtur, quod per hoc sacramentum hominis peccati remittatur totus reatus pene.

2. Præterea, Alexander Papa dicit, Nihil in sacrificio magis deus esse potest, quam corpus & sanguis Christi. Sed per sacrificia veteris legis, homo satisfaciebat pro peccatis suis, dicitur enim Leuit. 4. & 5. Si peccauerit homo, offerat hoc, vt illud pro peccato suo, & remittetur ei. Ergo multo magis hoc sacramentum valet ad remissionem omnis pene.

3. Præterea, Constat, quod per hoc sacramentum aliquod reatu pene dimittitur, vnde & in satisfactionem aliquo iungitur, quod pro se Missas faciant celebrari. Sed quæ ratio vna pars pene dimittitur, eadem ratione & alia, cum virtute Christi, qua in hoc sacramento continetur, sit infusa. Ergo videtur, quod per hoc sacramentum tota pene tollatur.

Sed contra est, quod secundum hoc non esset homini alia pena imungenda, sicut nec baptizato imingitur.

Respondeo dicendum, quod hoc sacramentum simul est sacrificium & sacramentum. Sed rationem sacrificij habet, in quantum offertur: rationem autem sacramenti, in quantum sumitur. Et ideo effectum sacramenti habet in eo, qui sumit: effectum autem sacrificij in eo, qui offertur vel in his, pro quibus offertur. Si igitur consideratur ut sacramentum, habet effectum dupliciter. Vno modo, directe ex vi sacramenti: alio modo quia se ex quadam concomitantia, sicut & circa continentiam sacramenti dictum est. Ex vi quidem sacramenti directe habet illum effectum, ad quem est institutum. Non est autem institutum ad satisfaciendum, sed ad spiritaliter nutriendum per unionem ad Christum & ad membra eius sicut & nutrimentum vivitur nutritio. Sed quia hec vnitas fit per charitatem, ex cuius fervore aliquis consequitur remissionem non solum culpa, sed etiam pena, inde est, quod ex consequenti per quandam concomitantiam ad principalem effectum homo consequitur remissionem pena, non quidem totius, sed secundum modum sua deuotionis, & feruoris. In quantum vero est sacrificium habet vim satisfactoriam. Sed in satisfactione magis attenditur affectus offerentis, quam quantitas oblationis. Vnde Dominus dicit Luc. 21. de vidua, quae obtulit duo ara, quod plus omnibus misit. Quamuis, ergo hec oblatio ex sui quantitate sufficiat ad satisfaciendum pro omni pena, tamen sit satisfactoria illis, pro quibus offertur, vel etiam offerentibus secundum quantitatem sua deuotionis, & non pro tota pena.

Ad primum ergo dicendum, quod sacramentum baptismi directe ordinatur ad remissionem pena, & culpe, non autem Eucharistia: quia baptismus datur homini, quasi commorienti Christo: Eucharistia autem, quasi nutriendo & persiciendo per Christum: Vnde non est similis ratio.

Ad secundum dicendum, quod alia sacrificia & oblationes non operantur remissionem totius pena, neq. quantum ad quantitatem oblati, sicut hoc sacrificium: neq. quantum ad deuotionem hominis, ex qua contingit: quod etiam hic non tollitur tota pena.

Ad tertium dicendum, quod hoc, quod tollitur pars pena, & non tota pena per hoc sacramentum, non contingit ex defectu virtutis Christi, sed ex defectu deuotionis humanae.

ne non est contra perfectionem charitatis; & ideo non ita directe tollitur per hoc sacramentum, sed solum per quandam concomitantiam, medio actu charitatis, quam in sumente excitat, vt dictum est.

ARTIC. VI.

Vtrum per hoc sacramentum praeferuetur homo a peccatis futuris.

Ad sextum sic proceditur. Videtur, quod per hoc sacramentum non praeferuetur homo a peccatis futuris. Multi enim digne sumentes hoc sacramentum postea in peccatum cadunt. Quod non accideret, si hoc sacramentum praeferuaret a peccatis futuris. Non ergo effectus huius sacramenti est, a peccatis futuris praeferuare.

2. Præterea, Eucharistia est sacramentum charitatis, vt supra dictum est. Sed charitas non videtur praeferuare a peccatis, quia semel habitata potest amitti per peccatum, vt in secunda parte habitum est. Ergo videtur, quod nec hoc sacramentum praeferuet hominem a peccato.

3. Præterea, Origo peccati in nobis est lex peccati, quae est in membris nostris, vt patet per apost. Rom. 7. Sed mitigatio fomitis, qui est lex peccati non ponitur effectus huius sacramenti, sed magis baptismi. Ergo praeferuare a peccatis futuris, non est effectus huius sacramenti.

Sed contra est, quod Dominus dicit Ioan. 6. Hic est panis de caelo descendens, vt si quis ex ipso manducauerit, non moriatur. Quod quidem manifestum est non intelligi de morte corporali. Ergo intelligitur, quod hoc sacramentum praeferuet a morte spirituali, quae est per peccatum.

Respondeo dicendum, quod peccatum est quadam spiritualis mors animae. Vnde hoc modo praeferuatur aliquis a peccato futuro, quo praeferuatur corpus a morte futura. Quod quidem fit dupliciter. Vno modo, in quantum natura hominis interiorius roboratur contra corruptiuam: & sic praeferuatur a morte per cibum & medicinam. Alio modo per hoc, quod munitur contra exteriores impugnationes, & sic praeferuatur per arma, quibus munitur corpus. Vtroq. autem modo hoc sacramentum praeferuat a peccato. Nam primo quidem per hoc, quod Christo coniungit per gratiam, roborat spiritualem vitam hominis, tanquam spiritualis cibus & spiritualis medicina, secundum illud Ps 103. Panis cor hominis confirmat: & Augustin. dicit super Ioannem. Securus accede, panis est, non venenum. Alio modo, in quantum est quoddam signum passionis Christi, per quam victi sunt demones, repellit omnem demonum impugnationem. Vnde Chrysost. dicit super Ioannem: Vt leones flammam spirantes, sic ab illa mensa discedimus terribiles effecti diabolo.

Ad primum ergo dicendum, quod effectus huius sacramenti recipitur in homine secundum hominis conditionem, sicut contingit de qualibet causa actiua, quod eius effectus recipitur in materia secundum modum materiae. Homo autem in statu viae est huius conditionis, quod liberum arbitrium eius potest flecti in bonum & malum. Vnde licet hoc sacramentum, quantum est de se, habeat virtutem praeferuatiuam a peccato, non tamen auferit homini possibilitatem peccandi.

Ad secundum dicendum, quod etiam charitas, quantum est in se, praeferuat hominem a peccato secundum illud Rom. 13. Dilectio proximi malum non operatur. Sed ex mutabilitate liberi arbitrii contingit, quod aliquis post habitam charitatem peccat, sicut & post susceptionem huius sacramenti.

Ad tertium dicendum, quod licet hoc sacramentum non directe ordinetur ad diminutionem fomitis, dimittit tamen fomitem ex quadam consequentia, in quantum auget charitatem: quia, sicut August. dicit in lib 83. questionum, augmentum charitatis est diminutio cupiditatis. Directe autem confirmat cor hominis in bono: per quod etiam praeferuatur homo a peccato.

COMMENTARIVS.

Summa doctrinae Dni Thomae in hoc articulo est, Eucharistiam, vt sacramentum est, non remittere poenam directe, & ex opere operato, sed solum indirecte & concomitanter; quatenus, excitat actum charitatis, per quem remittitur haec poena, non semper tota, sed iuxta quantitatem & feruorem ipsius charitatis: at vero in quantum sacrificium est: remittit (inquit) poenam offerentibus, vel pro quibus offertur: non tamen semper totam, sed iuxta eorum deuotionem & dispositionem. Quae posterior pars solum est hic aduertenda, & notanda: nam inferius in materia de sacrificio ex professo disputanda est, vbi examinabuntur etiam, quae hic Caietanus notat. Circa priorem vero partem solum est aduertendum, longe diuerso modo loqui Dnum Thomam hic de hoc effectu remittendi poenam, quam praecedenti articulo fuit de remissione venialis culpa: ubi enim simpliciter docuit, hoc sacramentum remittere venialia peccata directe & ex opere operato: hic autem simpliciter hoc negat: quia fuit media actu hominis communicatis fieri putat huiusmodi remissionem. Ratio autem differentiae reddi potest, & ab ipso etiam Diuo Thoma indicatur; quia quilibet culpa, etiam venialis, repugnat aliquo modo perfectioni amicitiae, & vnionis charitatis: & ideo sacramentum hoc, quod ad hanc vnionem perficiendam institutum est, quamlibet culpam directe & virtute sua destruit: reatus autem temporalis peccati.

Fr. Suarez Tom. 3.